

Pagina 2
Ten Geleide

Pagina 2
Goed om te weten

Pagina 4
PIV-Overeenkomst BGK 2007

Pagina 6
Mediation in een vroeg stadium?

Pagina 8
Agenda

Jaargang 9, maart 2007

Stichting Personenschade

Instituut van Verzekeraars

Nieuwe risico's, nieuwe claimgebieden

Een verslag van het LSA-Symposium van 26 januari 2007

Ruim vierhonderd personen schreven zich in voor het 18e LSA-Symposium. De interesse van verzekeraars leek minder dan andere jaren. Verwachtten zij een cursus marketing voor de advocatuur? Zijn zij te druk met het heden om zich te bekommeren om de toekomst? Of denken zij de toekomst al in kaart te hebben?

De nieuwe voorzitter van de LSA - mr. P. N. Langstraat - deed in zijn openingswoord verslag van het belangrijkste punt van zijn ledenvergadering. Dat was de keuze van de LSA om voortaan als 'kenniscentrum+' verder te gaan. Geen uitgesproken club dus voor slachtofferadvocaten, geen 'WA-club', geen vereniging met twee gescheiden bloedgroepen maar een vereniging voor alle advocaten die zich met personenschade bezighouden. Het plusje in 'kenniscentrum+' staat voor de keuze van de LSA om als kennisorganisatie wél beleidsmatige standpunten in te nemen.

Dagvoorzitter prof. mr. R. P. J. L. Tjittes (Hoogleraar Vrije Universiteit en Raadsheer Gerechtshof Arnhem) verzorgde naast de inleiding van de sprekers en de vrolijkste noten van de dag ook een inhoudelijk gedeelte. Het betrof het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM), dat voor personenschade als nieuw claimgebied kan worden gezien. Rechtspraak van het EVRM en de nationale rechter werd op luchtige wijze behandeld. Het maakte duidelijk dat het recht op leven (2 EVRM), het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel (art. 13 EVRM) en de aanspraak op een billijke genoegdoening (41 EVRM), in zeer uiteenlopende situaties kunnen spelen. Dat gaat van onvoldoende bescherming tegen gevaar, onvoldoende (handhaving van) regelgeving of ondeugdelijk onderzoek na een ongeval tot een te

Mr. S. W. Polak
SNS Reaal

lage schadevergoedingslimiet. Voor de materiële norm maakt toepasselijkheid van het EVRM niet veel verschil: aan de kelderluikcriteria lijkt niet te ontsnappen. Een belangrijke beperking aan een beroep op het EVRM is wel dat het altijd tegen een overheid moet worden gedaan. Maar slaagt dat beroep, dan is het in de woorden van Tjittes ook wel meteen 'de grootste zak die betaalt'. In de wijd uiteenlopende situaties waarin het EVRM een rol kan spelen zit ook een bedreiging. Als burgers die geen bruid(egom) kunnen vinden zelfs hun overheid aanspreken op grond van het recht om te huwen - zaaknummer 26621/04, besproken in NJCM-bulletin 2006, p. 280 - dreigt het gevaar dat het EVRM aan zijn eigen succes ten onder gaat.

Mevrouw mr. A. L. M. Keirse (Universitair Hoofddocent Radboud Universiteit) zocht de nieuwe risico's in de Verenigde Staten en analyseerde onder meer hoe 'de

>

Raad van Advies

Mevrouw mr. M. W. Sempel - Achmea
 Personenschade - is benoemd tot lid van de
 PIV Raad van Advies.

Van binnen naar buiten?

In de personenschadebehandeling krijgen binnendienstmedewerkers, onder het motto dat het goed is om papieren dossiers tot leven te laten komen, vaker dan vroeger de gelegenheid om ook buitendienstwerk te doen. Waar juridische argumenten de basis van de behandeling blijven, kan communicatie met oog voor wederkerigheid tot begrip en oplossingen leiden. Vervolgens moeten deze medewerkers een balans zien te vinden en uiteindelijk kiezen voor het werk waar ze het beste in zijn c.q. zich het prettigst in voelen. Mr. Armand F. J. Blondeel - Fortis ASR Personenschade - en Peter Bekker - Van Ameyde Interschade - hebben in het verleden zo'n overstap naar buiten gemaakt, vanuit een binnendienst- of een gecombineerde binnendienst/buitendienstfunctie. Voor de rubriek 'Goed om te weten' formuleerden zij op verzoek een aantal competenties die bij die keuze een rol kunnen spelen.

- 1) Wie overweegt voor de buitendienst te kiezen, moet er niet tegenop zien in schrijnende situaties terecht te komen, thuis bij iemand met een zwaar letsel die ook nog eens een familielid, bijvoorbeeld een kind, bij een ongeval heeft verloren.
- 2) Daarnaast moet de buitendienstmedewerker een zekere aanleg hebben om vastgelopen zaken, waarin alle partijen om wat voor reden dan ook de haken in het zand hebben gezet, weer vlot te trekken.

- 3) De buitendienst kan stress opleveren voor wie niet de discipline heeft om in een strak ritme te werken, elke dag weer, volgens een nauwgezette planning. Na bezoeken aan slachtoffers en belangenhartigers moet snel en adequaat aan opdrachtgevers worden gerapporteerd.
- 4) Het strakke ritme en de nauwgezette planning willen overigens niet zeggen dat de buitendienstfunctie een 'van negen tot vijf'-baan is. Ook in de avonden of in het weekend kan een inzet worden verlangd.
- 5) Wie het beste functioneert in een omgeving met veel collegiale contacten en een dag in afzondering werken als eenzaamheid ervaart, zal zich in de binnendienst prettiger voelen.
- 6) De binnendienst geeft de beste kansen op doorgroei in de lijn naar een leidinggevende functie. De buitendienst is met andere woorden minder geschikt voor wie een carrièreplanning in snel opeenvolgende stappen voor ogen heeft.

Beide zegslieden geven tot slot nog aan dat zij er, in de woorden van Armand Blondeel, "heel gelukkig mee zijn, dat er vogels van divers pluimage in deze wereld rondvliegen. De binnendienstmedewerker is onze opdrachtgever, collega en sparringpartner. Met elkaar is het veel gemakkelijker om creatieve oplossingen te ontdekken, dan wanneer je in je eentje in de pan vol causaliteitsproblematiek zit te roeren."

tabaksclaim' zich daar heeft ontwikkeld. Dat blijkt met een golfbeweging te zijn gegaan. De eerste geschillen in de Verenigde Staten dateren al uit 1954 en in 1997 was de stand in de procedures 800 tegen 0 in het voordeel van de tabaksfabrikanten. Pas daarna hebben slachtoffers succes geboekt. Van belang was de opkomst van *class actions*, waarbij claimanten de handen ineen sloegen en zo een meer gelijkwaardige tegenstander werden. De ontwikkeling in Nederland loopt ver achter. De eerste claim hier werd pas in 1999 aangekondigd; de eerste dagvaarding in een tabaksclaim dateert van 2005. Ook op andere terreinen loopt de Nederlander - en de Europeaan - achter en Keirse besprak zeven mogelijke redenen daarvoor. Belangrijk zijn de juryrechtspraak in de Verenigde Staten en de andere functie van het aansprakelijkheidsrecht. De vraag is hoe de ontwikkeling zal gaan voor andere risico's die in Europa minder bekend zijn. Zijn juridische barrières bepalend of zijn dat veel meer ons sociale stelsel en onze volksaard? Dat onze volksaard een rol speelt lijkt voor de hand te liggen, als we waarschuwingen van Amerikaanse producenten lezen. 'Dit Supermanpak stelt u niet in staat om te vliegen', 'Met deze computer kunt u niet tegen de muur slaan' en 'Kledingstuk niet strijken terwijl het gedragen wordt', zijn waarschuwingen die de gemiddelde Nederlander kan missen.

De normstelling bij nieuwe risico's was het onderwerp van mr. E. M. van Orsouw (Kennedy Van der Laan). Hij besprak de problemen die optreden als aansprakelijkheid lang na het veroorzakingsmoment beoordeeld moet worden. Het meest pregnante probleem is dat van wijsheid achteraf. Die wordt immers gemakkelijk in de oordeelsvorming meegenomen, terwijl dat voor een juiste beoordeling van de aansprakelijkheid niet terecht is. Een bevestiging daarvan is weer te vinden in Hoge Raad 11 november 2005 (LJN AU3313) maar daaruit blijkt ook dat wijsheid achteraf niet geheel zonder betekenis is. Blijken achteraf meer veiligheidsmaatregelen mogelijk, dan dient een aansprakelijk gestelde werkgever te motiveren waarom die maatregelen niet zijn genomen. Een ander probleem is het achterhalen van de (ongeschreven) normen van lang geleden. Worden naderhand zwaardere eisen gesteld dan destijds werkelijk golden, dan spreekt Van Orsouw van 'aansprakelijkheid met terugwerkende kracht'. Dat is goed voor slachtoffers maar niet voor de verzekeraarbaarheid van aansprakelijkheid. Een interessante denkoefening biedt het onderwerp klimaatverandering. Hoe worden de normen voor klimaatbewust handelen over bijvoorbeeld dertig jaar gelegd en zou ons handelen aan de goede kant van de streep blijven?

Mr. R. D. Lubach (Houthoff Buruma) opende het middagprogramma met 'de verdeling van verantwoordelijkheid'. Verdeling van verantwoordelijkheid bij rampen en de verdeling van verantwoordelijkheid voor semiopenbare ruimten. In het eerste deel kwam de wijsheid achteraf opnieuw ter sprake. Daarnaast lag met een bespreking van de arresten Vie d'Or en Duwbak Linda de nadruk op het relativiteitsvereiste voor handelen van de overheid en op

de marginale wijze waarop dit wordt getoetst. Het tweede deel belichtte de verantwoordelijkheid voor semiopenbare ruimten als scholen. Lubach ging daarbij onder meer in op de bijzondere zorgplicht die kan bestaan, vooral vanwege de afhankelijkheidsrelatie. Dat op een school een bijzondere zorgplicht kan rusten ligt dan ook voor de hand, terwijl dat voor een café weer minder het geval is.

Voorzorg bij onzekere risico's werd besproken door mr. B. T. M. van der Wiel (Houthoff Buruma). Welke voorzorg mag bij die risico's worden verwacht ter voorkoming van aansprakelijkheid? Met regelmaat doen verhalen over onzekere risico's de ronde. Stralingsgevaar van elektriciteitsmasten en gsm's zijn bekende voorbeelden. Welke voorzorg een exploitant of producent vrijpleit wanneer hij in de toekomst aansprakelijk wordt gesteld is op voorhand echter moeilijk aan te geven. Via de arresten 'Taxus', 'Zwiepende tak' en 'Natronloog' werd geconcludeerd dat als er onzekerheid is over het bestaan van een risico of over de omvang daarvan, die onzekerheid op zich al een onverantwoord risico kan inhouden. Daarmee wordt de driedeling 'bekende risico's, onbekende risico's en onzekere risico's' weer teruggebracht tot een tweedeling: 'aansprakelijk of niet'. Aan de hand van het toekomstige risico van overstromingen werd het onderwerp geconcretiseerd door de kelderluikcriteria na te lopen. Het resultaat: nader onderzoek, waarschuwen en planologisch sturen kunnen geboden zijn.

De laatste bijdrage kwam opnieuw van Keirse. Daarin zoomde zij onder meer in op de mogelijke toekomstige claimgebieden als fastfood, aspartaam, straling en elektroallergie, loodhoudende verf, schimmelschade en luchtverontreiniging.

Afsluitend verzuchtte dagvoorzitter Tjittes dat het tijd wordt voor een arrest waarin de arresten Kelderluik, Natronloog, Duwbak Linda en Jetblast ineen worden gesmolten, bij voorkeur in een arrest dat bekend wordt als het *Supermancape*-arrest en dat handelt over een Dwaze Vader die van een gerechtsgebouw springt.

Nieuwe PIV-Overeenkomst BGK in 2007: ruimer en eenvoudiger

Verzekeraars en belangenbehartigers binnen de projectgroep Buitengerechtigde Kosten hebben overeenstemming over een nieuwe PIV-Overeenkomst Buitengerechtigde kosten bereikt. De overeenkomst zal per 1 april 2007 worden ingevoerd en zal dan met terugwerkende kracht voor dossiers vanaf 1 januari 2007 van kracht zijn. Met de aangebrachte wijzigingen denken het PIV en de projectgroep een goede, eenvoudige regeling tot stand te hebben gebracht. In het voorjaar van 2007 zal het PIV een expertmeeting organiseren, waarvoor ook belangenbehartigers worden uitgenodigd die (nog) niet aan de PIV-Overeenkomst meedoen. Tijdens deze expertmeeting zal de nieuwe PIV-Overeenkomst worden gepresenteerd en zal er ruimte voor discussie zijn.

De nieuwe overeenkomst betekent op een aantal punten een belangrijke verbetering. Om te beginnen wordt in iedere zaak, óók in zaken waarin de aansprakelijkheid nog niet vaststaat, een voorschot van 5.000 euro betaald in plaats van tussentijdse betalingen van declaraties. Alleen in zaken met betrekking tot medische aansprakelijkheid, beroepsziekten en productaansprakelijkheid wordt pas een voorschot van 5.000 euro betaald nadat overeenstemming over de aansprakelijkheid is bereikt. Daarnaast zijn in de nieuwe overeenkomst in de tabelbedragen ook de werkzaamheden van de belangenbehartiger begrepen die verband houden met de aansprakelijkheidsdiscussie en met re-integratie. De tabelbedragen zijn onder andere hiervoor verhoogd. De tabel zelf geldt in zaken tot 75.000 euro in plaats van 45.000 euro. In zaken tussen 75.000 euro en 250.000 euro hebben de belangenbehartiger en de verzekeraar de keuze of zij (alle zaken) volgens de tabel willen afwikkelen of op grond van art. 6:96 BW. Bij de eindafwikkeling betaalt de belangenbehartiger het teveel betaalde terug of vult de verzekeraar het te weinig betaalde aan. In bepaalde gevallen, bijvoorbeeld wanneer binnen twee jaar geen overeenstemming is bereikt of wanneer een civiele procedure wordt gestart, moet de belangenbehartiger het voorschot terugbetalen.

Goed resultaat

Coen Tjibout - directeur van Expertise- en Schaderegelingsbureau Tjibout b.v. in Zaandam - is van meet af aan betrokken geweest bij het overleg over de PIV-Overeenkomst Buitengerechtigde Kosten en heeft daar ook altijd aan meegedaan. Gevraagd naar zijn ervaringen stelt hij voorop dat het in feite nog te vroeg is voor een evaluatie, omdat nog maar betrekkelijk weinig dossiers van na 1 januari 2005 tot een afronding zijn gekomen, "maar ik ben er wel positief over", zo zegt hij, "en zeker ook

over het convenant dat met terugwerkende kracht per 1 januari 2007 van kracht zal zijn. We zijn er bijvoorbeeld met elkaar in geslaagd om de staffel aan te passen, qua hoogte, waardoor de overeenkomst ruimer is geworden in de toekenning van de buitengerechtigde kosten. Dat de staffel facultatief naar 250.000 euro is uitgebreid, vind ik in zoverre een klein nadeel, dat het administratief wat lastig is als niet de hele markt op dezelfde manier met het convenant omgaat, maar al met al denk ik dat we met elkaar een goed resultaat hebben geboekt."

Serius overwegen

Gelet op de wijzigingen wil Coen Tjibout zijn collega-belangenbehartigers in overweging geven zich ook bij het convenant aan te sluiten. Hij zegt: "Ik wil niet als maatstaf gelden, maar ik heb de zaak wel altijd zo benaderd, dat wat goed voor mijn kantoor is, ook voor andere kantoren goed zou moeten zijn. Ik heb er berekeningen uit het eigen bestand op kunnen loslaten, om vergelijkingen te maken tussen wel en geen toepassing van het convenant. De conclusie op basis daarvan maken dat ik met de PIV-Overeenkomst in zee ga, niet slechts in verband met de staffel, maar ook tegen

de achtergrond van de voorwaarden. Daarmee wil ik overigens niet de indruk wekken, dat we juichend de laatste vergadering zijn uitgelopen. Ook de twee andere belangenbehartigers die bij de besprekingen aanwezig waren, de heren Berntsen en Drost, zijn akkoord. Daarom zie ik niet in waarom overige belangenbehartigers die keuze niet zouden maken, maar ze zijn daar natuurlijk vrij in. Kijk er eens goed naar, raad ik hen aan, en neem het serieus in overweging.” Coen Tjibout drukt overigens verzekeraars die niet aan de overeenkomst meedoen, eveneens op het hart zich te bedenken. Hij zegt: “Het zou mooi zijn als de hele verzekeringsmarkt zou meedoen, maar dat is helaas niet het geval. Dit maakt het administratief ingewikkeld, omdat je dossiers moet gaan coderen en bij elk dossier moet afvragen of het een convenantdossier is of niet, wat dan weer consequenties voor je declaratiegedrag heeft. Ik hoop daarom dat de nieuwe overeenkomst ook aan verzekeraarszijde een aanzuigende werking zal hebben.”

Beter klimaat

Ook Wouter Coomans - teammanager bij Fortis ASR Personenschade in Rotterdam en lid van de PIV projectgroep Buitengerechtigde Kosten - is zeer te spreken over de PIV-Overeenkomst, zowel over de oude als over de verbeterde overeenkomst. “Ik heb er zeer positieve ervaringen mee,” vertelt hij. “Zodra er een convenant is afgesloten, kunnen partijen elkaar veel gemakkelijker vinden en is er een veel beter klimaat in de onderhandelingen. De discussie over de buitengerechtigde kosten kan de discussie over de persoonlijke schade enorm vertroebelen. Zodra die angel eruit is, lopen de zaken gewoon veel beter. Alle aandacht kan op de persoonlijke schade worden gericht, waardoor de zaak sneller kan worden afgewikkeld en dat levert uiteindelijk veel voordelen op. Alle betrokkenen zijn daar heel tevreden over, niet in de laatste plaats de benadeelden.” Ook Wouter Coomans hoopt dat meer belangenbehartigers en meer verzekeraars zich nu door het convenant aangetrokken zullen voelen. “Nog niet iedereen was helemaal overtuigd van de voordelen,” zegt hij. “Zo zijn er partijen die het gevoel hebben dat ze minder invloed op de uit te keren bedragen hebben. En niet iedereen is ervan gecharmeerd dat er toch een stukje normering in de overeenkomst zit. Ook zijn er partijen die een afwachtende houding hebben aangenomen om eens te kijken hoe een en ander zich verder ontwikkelt. We hopen dat zij hun aarzelingen nu zullen laten varen.”

Besprekingsregeling sterk punt

Wouter Coomans vindt de wijzigingen die nu zijn aangebracht, belangrijke verbeteringen ten opzichte van de oude overeenkomst. Hij licht toe: “Door een voorschotbedrag van vijfduizend euro te betalen, zijn we af van het tussentijds declareren. Dat was een pijnpunt in de oude overeenkomst, omdat verzekeraars niet altijd uitblinken in het heel snel betalen van die declaraties. Dat is geen kwade wil, maar in de praktijk gaat het wel vaak zo. Daarnaast hebben we de tekst van de overeenkomst vereenvoudigd en beter leesbaar gemaakt. Wellicht dat dit ook partijen over de

streep zal trekken om mee te doen, omdat het convenant als ingewikkeld werd ervaren en dat heeft misschien ook wel in ons nadeel gewerkt.” Wouter Coomans wil één groot voordeel van de overeenkomst met nadruk noemen en dat is de besprekingsregeling die eraan vast zit. “Daardoor worden mogelijke conflicten al in de kiem gesmoord,” zegt hij. “Komen de behandelaren er met elkaar niet uit, dan gaan de contactpersonen van beide partijen met elkaar in gesprek. Ergernissen of twistpunten worden dan op een ander niveau besproken, waardoor heel weinig zaken nog doorschieten naar klachten of een procedure. Dat is bijna niet meer aan de orde. De besprekingsregeling is daarom een geweldig vangnet. Omdat je met elkaar in het convenant samenwerkt, heb je meer vertrouwen in elkaar, waardoor een klimaat ontstaat waarin je gemakkelijker dingen van elkaar aanneemt en met elkaar uitwisselt. Dat is een groot pluspunt van de PIV-Overeenkomst Buitengerechtigde Kosten!”

Constructieve ideeën welkom

“Ik denk dat we als projectgroep voortdurend ogen en oren moeten openhouden om te kijken hoe de markt op het nieuwe convenant reageert,” aldus Wouter Coomans tot slot. “Want ook dit convenant zal ongetwijfeld weer vragen oproepen. Ik sluit daarom niet uit, dat we dan volgend jaar weer met een kleine ‘update’ zullen komen. In dat verband hoop ik ook dat de aanstaande expertmeeting over de buitengerechtigde kosten goed zal worden bezocht. Constructieve ideeën op dit gebied zijn zeer welkom en we nodigen daarom iedereen uit erover mee te denken en mee te praten. We willen immers iets maken waarmee het grootste deel van de markt graag wil werken!” PVS

Mediation in een vroeg stadium?

(Naar aanleiding van het artikel in PIV-Bulletin 2007, 1 waarin mr. H. van Katwijk - Assuraad - schrijft over zijn ervaringen met mediation, vonden wij mevrouw Van Benthem bereid onze lezers te laten delen in haar ervaringen met mediation als advocaat. Red.)

Mevrouw mr. F. J. van Benthem
Asselbergs & Klinkhamer
Advocaten

Bij een zaak tussen benadeelden en verzekeraars wordt al snel aan twee contra-indicaties voor mediation gedacht, ‘machtsongelijkheid’ en ‘niet met elkaar verder hoeven’.

Indien echter in een vroeg stadium aan mediation wordt begonnen moeten partijen nog samen een heel traject door.

Er hoeft niet alleen aan mediation gedacht te worden in volledig vastgelopen lang slepende zaken.

Het slachtoffer begint veelal blanco, vol vertrouwen in de eigen zaak en de goede wil van de verzekeraar, aan het letselschadetraject.

Open, niet claimgericht en zeker van zijn of haar recht op schadevergoeding.

Tegenstellingen in een zaak groeien, soms op basis van een net verkeerd geplaatste opmerking of een onjuist geïnterpreteerde zinsnede in een brief. Een andere keer door trage betaling van een toegezegd voorschot of door schijnbaar bewust achtergehouden informatie, terwijl het slachtoffer zich niet realiseerde, dat die informatie van belang was. Een medisch adviseur wordt dan argwanend en blijft maar doorvragen om informatie. Een schaderegelaar of belangenbehartiger, die oog heeft voor de reactie van het slachtoffer of de schadebehandelaar bij de verzekeraar, kan

dit oplossen, begrip vragen voor elkaars positie. Maar ook weer niet te veel, anders verliest het slachtoffer zijn vertrouwen in de ‘te softe’ belangenbehartiger.

Het kan daarom goed zijn om al in een vroeg stadium aan mediation te denken, vergelijkbaar met het idee van de neutrale persoon uit de gedragscode, op het moment dat één van de partijen merkt dat de eigen goede inzet niet overkomt of als het gevoel ontstaat dat niet alle relevante informatie wordt verstrekt.

Er spelen voor het slachtoffer veel zaken door elkaar, het werk, de lichamelijke klachten, de thuissituatie, de vraag of men bij de goede belangenbehartiger zit, emoties door het ongeluk. De “Gedragscode Behandeling Letselschade” beveelt heldere afspraken over het te volgen traject en een driegesprek aan, dat geeft houvast. Maar een beginnend gevoel van onbehagen wordt niet altijd weggenomen in een gesprek tussen slachtoffer, belangenbehartiger en verzekeraar. Tijdens het gesprek zijn de vertegenwoordiger van de verzekeraar en de belangenbehartiger bezig met de inhoud van de zaak. Het kan moeilijk zijn om daarnaast de onuitgesproken, doch door gezichtsuitdrukking of lichaamstaal wel op te merken signalen van het slachtoffer mee te nemen in het gesprek.

De mediator kan dit proces bewaken en in een open sfeer de achter de standpunten liggende belangen op tafel zien te krijgen.

Er kunnen afspraken gemaakt worden over de samen te volgen weg, een onderdeel daarvan kan zelfs zijn dat een bepaald aspect aan de rechter wordt voorgelegd. (Zie mevrouw mr. M. Pel in PIV-Bulletin 2005, 5/6.)

Dus niet alleen aan mediation denken als een zaak al volledig is vastgelopen, doch in een vroeger stadium, als niet eenvoudig weg te nemen onbegrip en/of irritaties ontstaan. Een schaderegelaar/belangenbehartiger bemerkt die bij zichzelf, zijn opdrachtgever of de medisch adviseur. De kosten van de behandeling zullen er niet hoger door worden, integendeel. Een dossier wordt dik door veel cor-

vervolg van pagina 6

respondentie over een onbegrepen brief, door een misverstand over niet aangeleverde informatie, door onderbouwing van een voor het slachtoffer emotioneel belangrijke schadepost, terwijl de verzekeraar niet begrijpt waarom die betreffende schade voor het slachtoffer nu juist zo belangrijk is.

De belangenbehartiger hoeft niet bang te zijn voor verlies van werk. Een mediator waakt voor machtsongelijkheid. Het slachtoffer dient deskundig bijgestaan te worden. Een zaak moet goed opgebouwd worden, de juiste informatie dient verzameld te worden. Dit werk wordt niet anders of

minder. Op het gebied van kennis is dan de machtsongelijkheid weggenomen. Het verschil in positie van de kapitaalcrachtige verzekeraar tegenover het slachtoffer als geldvragende partij dient door de mediator onderkend en ter sprake gebracht te worden. De vertegenwoordiger van de verzekeraar dient zich van de machtsongelijkheid bewust te zijn en hier op een correcte wijze mee om te gaan.

Mediation kan zo een bijdrage leveren aan een harmonieuze geschiloplossing.

Agenda

Nederlands Rekencentrum Letselschade (NRL)

30 maart en 27 april 2007: tweedaagse cursus 'Schadevaststelling bij ondernemers met letsel', NH Hotel, Utrecht

In deze cursus staat de samenwerking tussen de letselschadedeskundige en de rekenmeester centraal. De rekenmeester analyseert de jaarstukken, de branchecijfers en dergelijke en maakt kanttekeningen en stelt vragen. Hiermee formuleert de letselschadedeskundige in overleg met de ondernemer de in te nemen uitgangspunten, die de rekenmeester vervolgens weer rekenkundig uitwerkt. De cursus behandelt deze gang van zaken vanuit het perspectief van de letselschadedeskundige.

18 mei 2007: cursus 'De overlijdensschadeberekening ex artikel 108 BW', NH Hotel, Utrecht

De berekening van overlijdensschade kenmerkt zich door een verfijnde systematiek, waarin kleine factoren kunnen leiden tot grote verschillen in de berekende schade. In deze eendaagse cursus komt tevens recente jurisprudentie ter sprake met 'rekenkundige' implicaties.

1 juni 2007: cursus 'De letselschadeberekening ex artikel 107 BW', NH Hotel, Utrecht

Om voldoende grip op de onderhandelingen te kunnen houden over de schade door verlies van arbeidsvermogen, is begrip van de rekenkundige kant ervan noodzaak.

Welke gegevens beïnvloeden op welke wijze de schadevergoeding en hoe moet de actuariële schadeberekening worden 'gelezen'.

De cursussen 108 BW en 107 BW vormen samen het vereiste onderdeel Rekenmodellen van de opleiding tot NIVRE-expert.

Info: 070-3603353, www.nrl.nl.

ACT Désiron

10 mei 2007: Studiedag 'Chroniciteit en (arbeids)-participatie, A mano, Antwerpsesteenweg 96, 2840 Rumst (België)

In toenemende mate worden schadebeheerders geconfronteerd met claims van slachtoffers die - ook al stelt de arts een stabilisatie van het herstel vast met een medisch relatief gunstig resultaat - functionele hinder blijven ervaren. Klachten die betrekking hebben op verlies van arbeidsvermogen, hinder bij uitvoeren van huishoudelijke taken en nood aan hulp van anderen zijn daarvan het gevolg.

Zelfs na ongevallen die aanvankelijk minder ingrijpende gevolgen leken te hebben, melden slachtoffers chronische klachten die hen - soms in aanzienlijke mate - beperken in hun (arbeids)participatie. Daarbij gaat het ondermeer om rugklachten, nek- en schouderklachten, chronisch vermoeidheidssyndroom (CVS), fibromyalgie, depressie, burn-out en whiplash.

Sprekers:

- Prof. dr. P. Donceel - Katholieke Universiteit Leuven
  - Dr. C. van Hul - Landsbond van de onafhankelijke ziekenfondsen
  - Dr. E. van Hoof - Provinciale Hogeschool Limburg
- Deelnemende organisaties: onder andere DBC, Winnock, Open Therapeuticum en Gen Re.

Doelgroep: juristen, schadebeheerders en schaderegelaars van verzekeringsmaatschappijen, belangenbehartigers, medische adviseurs, arbeidsdeskundigen, experts revalidatie en re-integratie, maatschappelijke dienstverlening

Info: info@act-desiron + 32 (11) 272938

Het PIV-Bulletin is een regelmatig verschijnende uitgave van de Stichting Personenschade Instituut van Verzekeraars. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder uitdrukkelijke toestemming van de redactie.

Redactiesecretaris

Mevrouw J. (Jenny) M. Polman, Stichting PIV

Postbus 93450

2509 AL Den Haag

Telefoon: 070 333 88 73

Telefax: 070 333 88 33

e-mail: j.polman@verzekeraars.nl

Website: www.stichtingpiv.nl

M.m.v. drs. P. (Peter) J.M. van Steen, journalist

Creatie & realisatie: Artmark BNO, Rijswijk